

Tilopa, udsnit af tangkha
fra Rumtek Kloster i Sikkim.

Om Tilogaard

af Lama Tendar Olaf Høyer

Det hedder Tilogaard *Meditationskole*, fordi her foregår formel instruktion og træning i klassisk buddhistisk meditation og anskuelse. Jeg hedder Lama Tendar Olaf Høyer og står for instruktionerne. Jeg bor her alene i en slags uformel halv retreat med min gamle kat. Jeg er ikke længere munk, men lever som en munk.

Tilogaard deltager i den indisk-tibetanske buddhistiske Sutra og Tantra tradition, som hedder *Karma Kadjy*, og som også kaldes *Karma Kamtsang*. Det åndelige overhoved hos Karma Kadjy er den 17. Karmapa *Thrinle Thaye Dordje* og før ham, den 14. Shamarpa *Mipham Tjodji Lodrø*, som desværre døde i 2014. Han var min vigtigste mester.

Tilogaard er opkaldt efter *Tilopa*, som ses på billedet, og som er alle 13 Kadjy traditioners grundlægger ([mere om de 13 skoler længere fremme](#)). Tilopa er også kendt som Tilo, Tilopada, Tillipa, Telopa og Tailopa (tibetansk skrift: ཧིལོཔ). Han levede fra år 988 til 1069, i følge Herbert Guenther. Han levede i *Bengalen* og *Bihar*, to lande på den østlige *Ganges slette* i Indien, for 1000 år siden og regnes for én af *de 84 Maha-siddha'er*, det vil sige uovertruffen Tantra mester. Det er især Tilopa's transmission af *Mahamudra*, som er unik og særdeles interessant, men hans særlige rolle i Tantra er også vigtig.

Tilopa var fra en brahmin familie i Bengalen. Som bøffelhyrde, da han endnu blot var en dreng, mødte han en dakini, som henviste ham til hans første Lama, Caryapa, som gav ham de første to af de 4 instruktioners transmissions linjer, som Tilopa er kendt for. (Herom senere.) Således blev han en lægmands yogi og levede som Indiens sadhu'er gør selv i dag. Altid lidt sulten, altid på farten og hjemløs.

Senere blev han ordineret som bhikshu, en fuldt ordineret munk, for så igen at blive lægmand. Livet som hjemløs yogi synes at have tiltalt ham meget. Han rejste langt mod syd og vest i Indien for at

finde sine Lama'er og modtage de andre instruktioner og diverse Tantra'er. Vigtigst var hans visioner af *Vajradhara* og *Vajrayogini*. De gav begge direkte transmission til Mahamudra. Derfor starter den 'korte' transmissionslinje hos Kadju traditionen med Tilopa, da hans visioner er kilden. Han erklærede selv, at han ingen menneske Guru'er havde, skønt det fik han jo angiveligt for at kunne dokumentere sin transmission af Mahamudra og Tantra.

Herved ligner han *Saraha*, som er forfar til den 'lange' transmissions linje hos Kadju. Også Saraha's vigtigste Guru var hans visioner.

Selvom Buddha's Lære er gammel og har gennemgået flere udviklinger i tidens løb, er der noget usædvanligt friskt og enkelt ved Mahamudra traditionen, måske fordi den netop ikke er så gammel. Buddha's egne ord virker tilsvarende ganske friske og direkte, da alting jo også dengang var nyt og ufordærvet, da Buddha talte og samtalte. Det er ganske vist 1000 år siden Tilopa levede, men Buddha's Lære har ikke udviklet nye skelsættende forviklinger siden dengang, som trænger til en afklaring. Nye yoga'er er kommet til og nye organisationer; men ellers ikke så meget. Den buddhistiske litteratur er også vokset gevaldigt siden Tilopa's dage, men Mahamudra's anskuelse og meditation er ret uændret, fordi Mahamudra sammenfatter alt, som kom forud.

Så det er med få ord den gloværdige tradition, som jeg er privilegeret at bære på. Jeg har egentlig ikke troet, at jeg var egnet til at undervise i Buddha's Lære, men mine mestre mente noget andet, hvilket jeg har bøjet mig for. Da jeg så var kommet i gang med det, må jeg sige, at det glæder mig at se folk lære noget og mestre kunsten at meditere. Det er forunderligt at se nogen pludselig forstå noget og pludselig kunne noget nyt. Jeg er imidlertid ikke spor karismatisk; jeg tiltrækker ikke folk magnetisk. Det er også ligemeget, for det bør være Buddha's Lære, som tiltrækker.

Mit hus har det ikke så godt mere. Jeg har manglet penge og materialer til at vedligeholde det. Mit eget helbred er heller ikke godt. Jeg har fået en alvorlig lunge sygdom (KOL), som har gjort min krop yderst handikappet. Jeg kan derfor heller ikke selv vedligeholde noget længere. Mit humør fejler dog ikke noget og jeg er som regel glad.

Egentlig ville jeg ønske, at Tilogaard kan fortsætte som et buddhistisk refugium og fristed, også efter min død. Det synes dog ikke længere at kunne blive til noget. Alting tyder på, at Tilogaard blot er et forbigående tilfælde i buddhismens historie i Danmark. På grund af mit helbred laver jeg ikke længere kursus, men her er stadigvæk privat undervisning af den enkelte eller få ad gangen.

Karma Kadjy traditionen

Kadjy betyder *De 4 Hemmelige Instruktioners Trans-missions-linje* (hvilket hentyder til, hvad der ellers er kendt som *Naropa's 6 doktriner*). I en anden fortolkning kaldes Kadjy for *Den Mundtlige Transmission* (hvilket er en hentydning til, at de 6 doktriner ikke er nedskrevne som *yoga og sadhana*). Transmissions-linje betyder traditionens historiske række af frigjorte mestre, altså arvefølgen, ligesom den danske kongerække. Kongekronen, som arves her, er magt over sine egne tilknytninger og identifikationer og sand indsigt i sit eget sind – hvis træningen gennemføres til sin frugt. Det er ikke umuligt, skønt det kan synes sådan.

De 4 Instruktioner er en benævnelse for de hemmelige yoga'er, som Tilopa samlede fra hidtil adskilte kilder. Før i tiden var hver enkelt af disse yoga'er sat i forbindelse med bestemte Tantra'er. Så for at kunne dyrke alle yoga'erne, måtte man også udføre alle Tantra'ernes *Yidam'ner* (Buddha aspekter). Tilopa forenkledede det, så man blot kunne nøjes med at lave én Tantra, som så tillod yogi'en at udføre alle yoga'erne. Det var en vigtig forenkling, fordi det tager et år at mestre den enkelte Yidam. Tilopa erklærede, at ved at praktisere kun én Yidam, ville man fuldende dem alle. Disse hemmelige og ret voldsomme yoga'er lærer man normalt kun om i en formel 3 års meditatív tilbagesøgning.

Tilopa er fortsættelsen af Mahamudra traditionen fra *Saraha*, som var den første til at formulere 'Det Store Segl' som en enestående kombineret praksis (sanskrit: *sadhana*) og anskuelse. Han kaldte det for 'Hjerte Mahamudra' skønt det normalt oversættes som Essens Mahamudra. Herfra har det udviklet sig, så der faktisk nu er tre måder at gøre det på. Næmlig Hjerte Mahamudra eller Mahamudra med støtte fra Tantra – eller med støtte fra Sutra.

(Mahamudra betyder også en særlig '*mudra*' indenfor Tantra praksis, altså en speciel måde at udføre Yidam sadhana på – blandt flere andre.)

Billedet viser den 17. Karmapa Thaye Dordje (t. h.) og den 14. Shamarpa Mipham Tjødji Lodrø (t. v.) ved Kadjy Mønlam i Bodhgaya engang i nulterne.

Arven fra *Tilopa* er bevaret og virkeliggjort i ubrudt linje gennem alle generationer op til nutiden, hvilket er vel dokumenteret i alle led. Ordet *Karma* i navnet Karma Kadjy, hentyder til *Karmapa'erne*, som er transmissionslinjens vigtigste Lamaer.

I vores tid er vi nået til den 17. inkarnation (tibetansk: *Tulku*) af den første Karmapa, som levede på Valdemar den Stores tid, og den 14. inkarnation af Shamarpa. (Den første Shamarpa levede samtidigt med *Kong Erik Menved* og *Marsk Stig*.)

Karmapa'erne og Shamarpa'erne menes at mestre kunsten, at lade sig genføde efter eget valg af person, tid og sted. Der er flere Tulku'er i Tibet, som menes at mestre det samme, men Karmapa var den første i historien til at opbygge en institution omkring sine gentagne inkarnationer. Shamarpa var den anden.

I Indien var der også mange mestre, som blev genkendt som ægte genfødsler af en tidligere berømt yogi, men der blev aldrig opbygget en institution omkring en sådan genfødsel med henblik på også at finde og stå til tjeneste for de følgende inkarnationer.

Det er en unik tibetansk tradition, som ikke blev etableret overlagt lige med det samme. Det begyndte naturligvis med den anden Karmapa Karma Pakshi, men der blev først etableret en egentlig institution omkring Karmapa – en såkaldt *lhabrang* med en verdslig manager, tibetansk: *chagzø* – da den tredje Karmapa kommer på banen. Den første Shamarpa Khedrup Drakpa Senge var elev af den tredje Karmapa Rangdjung Dordje.

I middelalderens Tibet fungerede Tulku traditionen ganske godt, fordi Tulku'ernes magt kompenserede for adlen og kongernes magtbegær og misbrug af deres verdslige autoritet. Karmapa'erne demonstrerede hurtigt fordelene ved dette system; en afdød Lama behøvede ikke at starte helt forfra ved sin genfødsel og forgængerens klostre forfaldt ikke nødvendigvis i Lama'ens midlertidige fravær.

Lama'en kunne uden besvær overtage den forrige Tulku's position og ejendom. Så det blev vældigt populært med Tulku'er i Tibet og omegn. I vore dage er der omkring 5000 etablerede Tulku arvefølgeinjer i alt.

Tulku traditionen førte også til misbrug, når man ikke kunne finde den rigtige genfødsel – eller man fravalgte vedkommende for en politisk opportunistisk kandidat – eller fordi man ikke vidste bedre. Det har ført til, at der i vore dage er udbredt tvivl om de fleste Tulku'ers ægthed og om traditionen er værd at bevare.

Den 'alternative' Karmapa - en usædvanlig forgrening af Karma Kadjy

Der eksisterer en anden gren af Karma Kadjy. Den ledes af *Ogyen* [også stavet: *Ugyen*] *Thrinle Dordje*, som også anses for at være den 17. Karmapa af mange på trods af stor tvivl om, hvorvidt han virkelig er en sand genfødsel af den 16. Karmapa.

Det er ikke usædvanligt med flere inkarnationer af den samme Lama, men det er ikke sket før for Karmapa. Og forskellen på de to Karmapa'er er påfaldende. *Thaye Dordje* har udnævnt sig selv som blot tre år gammel dreng. Det var faktisk de allerførste ord, som han udtalte i dette liv. *Ogyen Dordje* derimod, har ikke selv nogen erindring om sit tidligere liv, og han blev udpeget og udnævnt af *Situ Rinpotje* – uden at nogen spurgte ind til hans egen mening om udnævnelsen.

Alle tidligere Karmapa'er har udnævnt sig selv som børn. Så *Ogyen Dordje* er en undtagelse – eller et fejlskøn fra *Situ Rinpotje*'s side. *Ogyen Dordje* er selv usikker og utryk ved sin udnævnelse i følge hans egne offentlige udtalelser i en år række. Desuden blev han godkendt af det kommunistiske kinesiske imperiums regering endnu før *Situ Rinpotje* gjorde det officielt, så det er ikke særligt betryggende. Det er grunden til, at han også benævnes 'den kinesiske Karmapa'. Læs mere i artiklen: *Hvorfor er der to Karmapa'er?* (https://tilogaard.dk/html/2_karmapaer_-_hvorfor_er_der_to_karmapaer.html)

Tilsyneladende gør *Ogyen Dordje* sit bedste for at leve op til, hvad der forventes af ham. Han har valgt at slå sig ned i USA, hvilket dog ikke var forventet. Her bor han på en privat adresse i New Jersey i en kinesisk sponsors villa – og ikke i sit officielle kloster *Dharma Chakra Triyana* i New York State, selvom det er hans fraktion af Karma Kadjy, som har ejerskabet af klosteret. Denne ordning skyldes måske, at han således opnår sin største frihed og nemmere bare kan være sig selv i fred og ro. Han har lidt under to uafklarede skandaler, hvor det ikke er muligt at afgøre i hvilken grad han selv er involveret, eller om skandalerne er selvforskyldte. *Ogyen Dordje* er tilsyneladende stadigvæk medlem af det imperialistiske kinesiske kommunist parti. Det kan dog skyldes, at han ikke gider forholde sig til det.

Forgreningen af traditionen skete i 1992, da den store Karma Kadjy Lama *Situ Tulku* brød samhørigheden med *Shamarpa* og udpegede *Ogyen Thrinle Dordje* som den 17. inkarnation af Karmapa. *Shamarpa* var betænkelig ved denne udnævnelse og bekræftede selv *Thrinle Thaye Dordje* som den klassiske syttende inkarnation af Karmapa. (Udtrykket 'klassisk' bruges, fordi *Thaye Dordje* udnævnte sig selv. *Shamarpa* har blot bekræftet *Karmapa*'s erklæring.) Karma Kadjy traditionen har således i dag 2 grene med hver sin Karmapa institution.

De to ret forskellige Karmapa'er har startet en forsigtig dialog. Om det fører til noget, er det for tidligt at sige.

(Læs om det her: https://tilogaard.dk/html/to_karmapa-er_modtes.html)

Det er også særdeles usikkert, hvad der vil ske i selve Tibet under imperialistisk kinesisk kommunistisk besættelse. Den kommunistiske kinesiske imperialistiske regering prøver med alle midler at opnå kontrol med al religion i hele imperiet. Lama'er skal således være medlemmer af kommunist partiet, hvis de vil have en aktivitet indenfor imperiet. Læs mere om det her:

https://www.tilogaard.dk/Market_ch_Buddhist_soft_power_30_May_2014_EN_Final_V4_.pdf

Det faktum at der er to grene af den oldgamle Karma Kadjy tradition betyder ikke, at kun den ene gren opretholder en 'ren' transmission af *Buddhadharma* (**Buddhismen**). Begge grene har en ubrudt og ægte transmission af uforfalsket Dharma. Det er vigtigt at bemærke. I fremtiden vil netop ægtheden af transmissionen være af afgørende betydning, mens den institutionelle organisation må anses for politisk af natur.

Ægtheden af transmissionen afhænger af den enkelte Lama, som bærer på den. Så du bør selv nøje undersøge, om den enkelte Lama besidder de nødvendige menneskelige kvaliteter, en god karakter og har modtaget en upåklagelig transmission. De politiske sammenhænge er dog ikke uden betydning, men er af underordnet natur.

Mange Kadjy traditioner - og noget særligt ved Tilogaard

Der er flere andre Kadjy traditioner. De mest kendte er *Drukpa-*, *Drikung-*, *Taglung-*, *Shangpa-* og *Barum Kadjy*. Alle Kadjy traditionerne stammer fra Tilopa og ligner hinanden meget. Det, som virkelig adskiller dem i de store træk, er deres forskellige transmissions-linjer og dermed forskellige historie. En følge er, at de hemmelige yoga'er er tilføjet nye yoga'er af transmissions-linjernes forskellige mestre, hvorved skolerne også adskiller sig fra hinanden. Der regnes normalt med 12 Kadjy skoler, men da Karma Kadjy er splittet i to, tæller jeg 13 skoler i alt.

Hertil kommer, at de forskellige Lama'er fra hver af Kadjy skolerne ganske ofte også har transmissioner fra de andre buddhistiske

traditioner i Tibet, især *Nyingma* og *Sakya*. Noget tilsvarende gør sig i reglen også gældende for de andre traditioners Lama'er, så man kan ikke sige, at den ene skole er bedre end de andre, fordi værdi er relativ til den enkeltes karma. Der er simpelthen noget for enhver. Det afgørende er nok, om den enkelte Lama og Lopøn (sanskrit: *Acharya*, akademisk Dharmalærer) er god, og om der opstår den rigtige kemi i atmosfæren, som er gunstig for undervisning, transmission og oplæring. Der er intet til hinder for at modtage Buddhadharma'en fra flere forskellige skoler, når blot man respekterer det, man får, og kilden til det. Transmissionen holdes levende, når man respektfuldt udøver den i samme ånd, som man fik den, på samme måde og uden at trække fra eller lægge til. Så virker den også som den var tænkt.

Tibetansk kultur er meget anderledes end den danske, så en tibetansk Lamas evne til at indleve sig i vores kultur og relativisere den tibetanske er en vigtig kunst, som kun utroligt få mestrer. Tibetansk kultur ligner på mange måder det åndelige miljø i Danmark under enevælden, skønt det er en meget anderledes kultur og sædvane i Tibet og omegn. Men man er vant til ikke at kritisere magthavere, fordi det kunne være farligt i en mere middelalderlig verden end vores. Tibetansk kultur er også gennemtrængt af en kæmpe misforståelse af begrebet *samaya*, altså åndelig forpligtelse overfor sin Lama.

Alt det er jeg som dansker heldigvis helt fri for, samtidigt med at jeg besidder den samme transmission som mine tibetanske kollegaer.

(Læs min mesters anbefaling: https://www.tilogaard.dk/html/anbefaling_af_shamarpa_om_lama_tendar.html)

Jeg er kritisk overfor organiseret religion og ensartede netværks centre og holder mig udenfor. Det er bekymrende, når sådanne netværk forsøger at simplificere Buddha's komplekse lære og ensrette sådanne centre og deres medlemmer. Jeg tænker naturligvis på *Ole Nydahl's* Diamantvejs organisation, skønt den ikke er den eneste. Der er for eksempel også *Dharmakaya organisationen* i Thailand og *Soka Gakai* i Japan. Deres tilgang med forenkling af buddhismen og autoritær ledelses stil truer med at forhindre ægte spiritualitet i at udvikles hos disse organisationers medlemmer. I stedet for frigørelse opnår de afhængighed af organisationen. Det kan gøres bedre skulle jeg mene. For eksempel *Dhagpo Mandala'en* i Frankrig gør det godt. Mange andre gør det faktisk også godt uden ensretning og formynderi.

Jeg deltager imidlertid i den spirituelle familie, som Karma Kadjy er, hvilket er noget helt andet end organiseret religion. Mine mestre er døde og har efterladt mig ret alene med at definere, hvad det betyder at være en Lama og Dharmalærer. Men jeg er jo ikke ene om at definere, hvad Buddhadharma er for noget; det gør vi i fællesskab indenfor Karma Kadjy.

Der er intet til hinder for at modtage Buddhadharmen fra flere forskellige skoler, når blot man respekterer det, man får – og kilden til det. Transmissionen holdes levende, når man respektfuldt udøver den i samme ånd, som man fik den, på samme måde og uden at trække fra eller lægge til. Så virker den også som den var tænkt.

Tilogaard sigter på at formidle Mahamudra og gøre folk i stand til at udøve Mahamudra. Formålet er ikke at hylde dig ind i flere illusioner om, hvad der er virkeligt. Hensigten er, at hyle dig ud af alle illusioner (*sanskrit: maya*) ved at gøre det muligt for dig at genkende din egen virkelighed (*psykologisk realisme*).

Hvem der er den rette Karmapa, er uden betydning i denne sammenhæng. Det er også lige meget med Tulku traditionen. Mahamudra overgår det hele. Tilogaard er oprettet for at formidle Mahamudra til danskerne; ikke tibetansk kultur, kinesisk imperialisme og de mange politiske knuder i Centralasien, skønt de bliver omtalt.

Denne præsentation lyder jo nok lidt nørdet og virker måske også lidt skræmmende. Det måtte den næsten nødvendigvis blive for ikke at ende i utilbørlig forenkling og udeladelser.

Buddha's Lære er nørdet og buddhismens historie er meget sammensat og er blevet udsat for lidt af hvert i tidens løb – uden dog at miste sin ægthed og levende transmission. De politiske forviklinger har altid plaget buddhismen. Så vi må alle lære at skelne mellem organiseret religion og ægte spiritualitet.

Dampe stiger op fra jorden
og bliver til skyer
og forsvinder derpå i himmelrummet
- det vides ikke, hvor skyerne
går hen, når de opløses.
På samme måde opløses
tanke strømmene,
som opstår fra sindet,
når sindet genkender sindet.

Tilopa sagde således til Naropa på bredden af floden Ganges. Han sagde meget mere, hvilken tale blev kendt i eftertiden som *Mahamudra ved Ganges*, selvom titlen er: *Mahamudra Upadesa*, hvilket betyder mundtlig forklaring.

Hele teksten blev oversat til tibetansk af Marpa, og findes oversat til engelsk i Trungpa Rinpotje's berømte bog: 'The Myth of Freedom' - sidste kapitel.